

Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra, Ds 2024:16 (S2024/01352)

E-hälsomyndighetens ställningstagande

E-hälsomyndigheten tillstyrker förslaget med kommentarer enligt nedan.

Sammanfattning

E-hälsomyndigheten lämnar några synpunkter på vissa detaljer i förslaget.

- Det saknas författningsförslag till ändring i myndighetens instruktion.
- Beloppen för allmänt och särskilt fritidskort bör förtydligas.
- E-hälsomyndigheten ser ett behov av fler uppgifter i utförrregistret.
- Det bör förtydligas att hyra av utrustning ska göras hos godkänd utförare.
- E-hälsomyndigheten föreslår ett förtydligande om när myndigheten får besluta om att en beslutad utbetalning inte ska betalats ut.
- Datumet för sista dag för ansökan bör ändras.
- Det behöver förtydligas att betalning med fritidskort enbart kan göras elektroniskt.
- Det behövs ett förtydligande om hur återbetalning ska gå till.

E-hälsomyndighetens kommentarer

1 Författningsförslag

I promemorian sidan 138 anges att E-hälsomyndighetens uppgift att ansvara för administreringen av fritidskortet bör införas i förordningen (2013:1031) med instruktion för E-hälsomyndigheten. Myndigheten noterar att det i promemorian saknas författningsförslag till ändring i myndighetens instruktion.

Avsnitt 1.5 Förslag till förordning om fritidskort

Av 3 § i föreslagen förordning om fritidskort framgår stödets storlek. Stödet lämnas med 500 kr om grundförutsättningarna är uppfyllda och med 2000 kr om vårdnadshavaren fått beslut om preliminärt bostadsbidrag föregående år.

På sidan 75 i promemorian anges dock att det ska vara möjligt att först ansöka om allmänt fritidskort och vid ett senare tillfälle särskilt fritidskort. Den skrivningen kan tolkas som att fritidskort kan utgå med totalt 2 500 kr.

För att handläggningen ska bli effektiv och korrekt föreslår vi att bestämmelsen utformas som att fritidskortet uppgår till 500 kr och om vårdnadshavaren erhållit beslut om preliminärt bostadsbidrag föregående år har denne rätt till ytterligare 1 500 kr. Det innebär att den enskilde först måste ansöka om 500 kr och sedan 1 500 kronor men att det kan göras vid ett och samma tillfälle.

Bestämmelsen i 5 § bör förtydligas med att hyra av utrustning ska göras hos godkänd utförare.

Enligt 12 § kan E-hälsomyndigheten besluta att en utbetalning från fritidskort inte ska genomföras om det finns anledning att anta att beslutet är felaktigt.

I promemorian på sidan 81 ges exempel på situationer som kan medföra att ett beslut om användning av fritidskort inte kan verkställas och utbetalning inte kan göras. Det framgår att bestämmelsen kan tillämpas när det inträffat ändrade förhållanden, som till exempel att utförarorganisationen inte längre finns med i registret. Enligt myndighetens uppfattning innebär inte senare inträffade omständigheter att beslutet är felaktigt. Det är därför önskvärt att bestämmelsen tydliggör att den även omfattar omständigheter som inträffat mellan beslut om användning av fritidskort och tidpunkt för utbetalning.

Det kan även konstateras att en stoppad utbetalning medför konsekvenser för vårdnadshavaren som gentemot utföraren då själv får fullt betalningsansvar.

Avsnitt 4.1 E-hälsomyndigheten ska pröva frågor om fritidskort samt tillhandahålla en digital tjänst

Det framgår att det är viktigt att fritidskortet är tillgängligt, enkelt och användarvänligt för att så många som möjligt som har rätt till stödet också ska kunna ta del av det. Den digitala tjänsten behöver därför tillgång till tillförlitlig information för att vara enkel och användarvänlig, se kommentaren nedan om uppgifter i utförarregistret.

Avsnitt 5.1 Vissa utförare av fritidsaktiviteter för barn ska samlas i ett register

För att fritidskortet ska kunna användas som betalning av avgifter kopplade till barns fritidsaktiviteter, behöver utförarna se till att vid fakturering använda det bank- eller plusgironummer som finns i utförarregistret.

E-hälsomyndigheten ser att det finns behov av fler uppgifter i utförarregistret för att den digitala tjänsten ska bli användarvänlig, förutsebar och tydlig. Enligt myndigheten bör utförarregistret också innehålla postort och kontaktuppgifter till utföraren.

Konsekvenser av att uppgift om postort saknas:

Risk för användarfel om vårdnadshavaren ska välja utförare endast utifrån namn och organisationsnummer. Namn på utförare kan vara snarlika och samma namn kan förekomma i olika län. Det finns en risk för felutbetalningar om vårdnadshavaren väljer fel utförare för användning av fritidskort. Det kommer att leda till ökade förvaltningskostnader för myndigheten.

Konsekvenser av att kontaktuppgifter till utföraren saknas:

Kontaktuppgifter behövs vid eventuellt återkrav, för att reda ut eventuella fel, exempelvis om en utbetalning inte går igenom och för efterkontroller av användning av fritidskort. Utan dessa uppgifter kommer handläggare att behöva begära ut kontaktuppgifter till utföraren från Försäkringskassan varje gång uppgifterna behövs.

Konsekvens av nuvarande förslag av innehåll i utförarregistret:

E-hälsomyndigheten bedömer att det begränsade innehållet i utförarregistret påverkar tjänsten fritidskort negativt. Myndigheten bedömer att risken ökar för felaktiga betalningar och det kommer sannolikt att leda till ökade förvaltningskostnader i form av behov av kontakter med kundservice.

Avsnitt 4.2 Ansökan om fritidskort

För de vårdnadshavare som saknar e-legitimation behöver ärenden behandlas manuellt. Myndigheten kommer att behöva kommunicera med sökanden med hjälp av brev som skickas med post. Den manuella hanteringen kommer därför att bli tidskrävande om kompletteringar behöver göras.

Myndigheten anser därför att ansökan om fritidskort ska ges in till E-hälsomyndigheten senast den 1 november, istället för den 30 november som föreslås i promemorian.

Konsekvens av förslaget i promemorian: Det finns risk att vårdnadshavare inte kan använda fritidskortet innevarande år.

Avsnitt 4.2.4 Utbetalning av fritidskort ska göras till konto hos ett kreditinstitut eller en betaltjänstleverantör

På sidan 80 anges: "Utbetalningar av fritidskort ska därför i första hand ske elektroniskt till ett konto hos ett svenskt kreditinstitut eller till ett utländskt kreditinstitut som har en filial i Sverige."

E- hälsomyndigheten kan inte utföra betalningar av fritidskort på andra sätt än elektroniskt och därför anser myndigheten att orden " i första hand" bör strykas.

Avsnitt 4.3 Återbetalning och återkrav

Om E-hälsomyndigheten beslutar om återkrav av genomförda utbetalningar av fritidskort, behöver det tydliggöras om beloppet ska återföras till barnets fritidskort, eller om beloppet ska tillfalla staten i det fall då beloppet återbetalas inom kalenderåret.

Det framgår inte heller hur myndigheten ska hantera en återbetalning som en utförare överenskommit med en vårdnadshavare om.

Myndigheten föreslår ett tydliggörande om att beloppet kan återföras till ett fritidskort.

6.1 E-hälsomyndigheten bör arbeta med att säkerställa korrekta utbetalningar

Av promemorian framgår att de uppgifter som lämnas av vårdnadshavaren bör kontrolleras. Den uppgift som vårdnadshavaren lämnar vid betalning, är vad fritidskort används till. För att E-hälsomyndigheten ska kunna kontrollera de uppgifter som lämnas av vårdnadshavare behöver myndigheten få information från utförare. Myndigheten bedömer att det behövs författningsstöd för det. Den uppgifts- och underrättelseskyldighet som regeringen närmare kan föreskriva om enligt 11 § i lagen om fritidskort avser endast Riksidrottsförbundet och Svenskt Friluftsliv. Det bör utredas om denna skyldighet även kan omfatta kommuner och enskilda föreningar som finns registrerade i utförarregistret.

I detta ärende har generaldirektör Gunilla Nordlöf beslutat. Utredaren Angelica Hedberg har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också juristen Anna Sjögren samt avdelningschefen Peter Alvinsson deltagit.